

Literatura Comparada: Tradicions Literàries

Codi: 42316

Crèdits: 10

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313178 Literatura Comparada: Estudis Literaris i Culturals	OT	0	2

Professor de contacte

Nom: Gonzalo Pontón Gijón

Correu electrònic: Gonzalo.Ponton@uab.cat

Equip docent

Jordi Cerdà Subirachs

Eduard Vilella Morató

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Equip docent extern a la UAB

Domingo Ródenas de Moya

Neus Rotger Cerdà

Prerequisits

Estar familiaritzat amb l'anàlisi de textos literaris occidentals anteriors a 1850 i amb categories teòriques i històriques bàsiques (períodes, gèneres, temes, motius, etc.).

Ser capaç d'assumir la tasca de llegir una quantitat significativa de textos setmanalment (una novel·la de mitjana extensió o bé una selecció de fragments de diverses obres).

Objectius

Organitzat fonamentalment al voltant de textos que van des de l'Edat Mitjana fins a la Modernitat literària, aquest mòdul concentra la seva atenció en els fenòmens literaris de llarga durada i en la manera com determinades modalitats literàries (gèneres, temes, motius) s'articulen en el temps, en una dialèctica constant entre continuïtat i discontinuïtat. L'objectiu és mostrar als estudiants bona part de l'instrumental teòric i comparatista adequat per a l'anàlisi d'obres anteriors a la Modernitat, sense perdre de vista els successius discursos contemporanis -àdhuc els dels creadors- des dels quals s'interroga i explica aquestes obres, i considerant també les maniobres institucionals que en garanteixen la pervivència. En últim terme, el curs aspira a constituir una reflexió sobre la història, els continguts, els sentits i la significació del que anomenem "tradició literària occidental", sempre en estreta relació amb l'estudi en detall d'uns gèneres i uns textos concrets.

Competències

- Analitzar com s'ha constituït la tradició literària i quins processos literaris i culturals han tingut un paper rellevant.

- Analitzar els processos històrics de teoria de la literatura i la literatura comparada a partir dels canvis de paradigma.
- Aplicar els diferents models teòrics i genèrics a l'anàlisi i la interpretació de textos.
- Avaluar les aplicacions actuals de la literatura comparada a partir dels processos històrics que ha seguit.
- Comunicar els resultats de les seves investigacions a un públic expert i no expert.
- Examinar els principals corrents teòrics de la història de la teoria de la literatura.
- Interpretar, d'acord amb les principals metodologies d'anàlisi, els continguts temàtics i simbòlics de l'obra en funció de les seves estratègies retòriques i pragmàtiques.
- Organitzar, planificar i gestionar projectes.
- Raonar críticament a partir de l'anàlisi i la síntesi.
- Realitzar aportacions creatives i originals en l'estudi comparativista dels textos literaris i culturals.
- Treballar en un equip interdisciplinari en entorns diversos.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els conceptes de tradició i cànon, des de perspectives diverses.
2. Aplicar els mètodes del comparatisme contemporani per a l'estudi de la tradició literària occidental.
3. Aplicar els principis i els mètodes propis de corrents teòriques recents com les teories feministes, les teories postestructuralistes, les teories queer, etc.
4. Aplicar els principis i els mètodes propis de les aproximacions comparativistes actuals a la tradició literària anterior a 1750.
5. Comunicar els resultats de les seves investigacions a un públic expert i no expert.
6. Distingir la modelització dels textos literaris concretada en els diferents gèneres canònics i descriure com aquestes fórmules convencionals han condicionat a cada període la concreció del contingut temàtic.
7. Establir les modalitat de significació característiques analitzant els codis semàntics de gèneres o subgèneres literaris concrets mitjançant cales en la tradició.
8. "Identificar les transformacions dels models epistèmics que assetgen nocions com les de ""tradició"", ""cànon"", ""literatura clàssica"", ""literatura medieval"" o ""literatura europea"", entre d'altres."
9. Organitzar, planificar i gestionar projectes.
10. Raonar críticament a partir de l'anàlisi i la síntesi.
11. Relacionar manifestacions literàries amb altre tipus de codis culturals (principalment pictòrics i musicals, però també filosòfics), així com amb les altres pràctiques culturals característiques del període o gènere en qüestió.
12. Treballar en un equip interdisciplinari en entorns diversos.

Continguts

El curs 2016-2017, els continguts s'articularen al voltant d'un gènere literari específic: la novel·la (o, més exactament les formes narratives extenses), entesa com una modalitat problemàtica i de llarga durada, que serà sotmesa a anàlisi històrica, teòrica i crítica.

Programa

1. La novel·la com a "problema" teòric: la llarga durada
2. La imaginació cavalleresca medieval: el roman, l'univers narratiu artúric, els llibres de cavalleries
3. Refraccions de la narrativa breu a la Baixa Edat Mitjana: la novella
4. Els gèneres narratius "idealistes" del Renaixement: la pastoral, el romanzo, la novel·la bizantina
5. Els gèneres "realistes": allò grotesc, la novel·la picaresca
6. El Quixot, novel·la moderna?

7. La nova èpica burgesa: la novel·la a França i Anglaterra (1650-1750)
8. Novel·la gòtica, novel·la històrica, novel·la realista
9. L'eclosió de la Modernitat: Madame Bovary com antièpica burgesa

Metodologia

Classes presencials magistrals: el professor exposarà els conceptes fonamentals per tal de proporcionar a l'alumne els mecanismes interpretatius i teòrics bàsics.

Classes presencials a manera de seminari: els alumnes discutiran, sota la direcció activa del professor, una sèrie de lectures, de cara a posar a dialogar els conceptes bàsics amb els textos.

Tutories: l'alumne, assessorat pel tutor, estructurarà la seva hipòtesi dels diversos treballs, a més de desenvolupar, si s'escau, la corresponent recerca.

Lectura dels textos literaris obligatoris: l'eix de cada sessió és la reflexió al voltant d'un o una sèrie de textos, que l'estudiant haurà d'haver llegit i preparat abans de la classe, a partir de les indicacions del professor

Lectura de textos teòrics: el curs inclou també alguns articles teòrics de lectura obligatòria, i fins i tot una monografia de referència, com a text de seguiment durant tot el curs, per contrastar-ne críticament les seves informacions i aportacions.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes presencials a manera de seminari	25	1	6, 7, 10
Classes presencials magistrals	15	0,6	1, 4, 6, 8
Tipus: Supervisades			
Tutories	5	0,2	9
Tipus: Autònomes			
Lectura de textos teòrics	35	1,4	1, 2, 10
Lectura dels textos literaris obligatoris	90	3,6	7, 10

Avaluació

Els treballs de curs s'ajusten al model d'avaluació continuada: es tracta de realitzar entre quatre i cinc assajos d'extensió breu (3-5 pàgines) sobre les lectures obligatòries del mòdul. Els treballs estaran estretament vinculats a la feina magistral i de seminari realitzada a les classes, de manera que quedin perfectament integrats en el procés natural d'evolució del curs.

A l'inici del curs s'indicaran les dates de lliurament de tots els treballs.

La participació a classe serà molt sovint voluntària, però també hi haurà sessions en les quals els estudiants hauran de preparar en grup breus intervencions orals que plantegin la qüestió del dia i donin peu al debat col·lectiu.

Sobre les qualificacions:

Es indispensable assistir a un 80% de les sessions de classe. Només s'admetran excepcions si aquestes estan plenament justificades. En tot cas, tindran sempre una conseqüència negativa a la qualificació final.

És fonamental assistir a totes les sessions amb les lectures del dia (literàries o teòriques) degudament fetes. En cas contrari, el professor pot penalitzar l'estudiant.

Cal lliurar tots els treballs de curs per poder ser avaluat. No cal aprovar-los tots, sinó la suma de les qualificacions. Cada treball té el mateix valor que els altres (un 25% de la nota si en són quatre, un 20% si en són cinc). És possible lliurar fins a un màxim d'un treball fora de termini, sempre prèvia petició, degudament justificada.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Intervencions a classe i presentació de breus exposicions en grup	10%	5	0,2	1, 5, 6, 10, 11, 12
Redacció dels treballs de curs	90%	75	3	2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10

Bibliografia

AQUESTA BIBLIOGRAFIA INCLOU LES REFERÈNCIES FONAMENTALS SOBRE LES QÜESTIONS GENERALS DEL MÒDUL

LES BIBLIOGRAFIES ESPECÍFIQUES SOBRE PERÍODES I OBRES S'APORTARAN EN LES CORRESPONENTS SESSIONS

TRADICIÓ, CÀNON, CLÀSSIC, LITERATURA EUROPEA

Auerbach, E., *Mímesis. La representación de la realidad en la literatura occidental*, Fondo de Cultura Económica, México, 1983.

Bauman, Z., *Europa: una aventura inacabada*, Losada, Buenos Aires, 2006.

Coetzee, J. M., "'¿Qué es un clásico?', una conferencia", *Costas extrañas. Ensayos, 1986-1999*, Debate, Barcelona, 2005, págs. 11-29.

Curtius, E. R., *Literatura europea y Edad Media latina*, México, Fondo de Cultura Económica, México, 2004, 2 vols.

Eliot, T. S., "¿Qué es un clásico?", *Sobre poesía y poetas*, Icaria, Barcelona, 1992, págs. 55-74.

Fontana, J., *Europa ante el espejo*, Crítica, Barcelona, 1994.

Fumaroli, M., Y. Bonnefoy, H. Weinrich, M. Zink (dirs.), *Identité littéraire de l'Europe*, Presses Universitaires de France, París, 2000.

Gnisci, A., *Noialtri europei. Saggi di letteratura comparata su identità e luoghi d'Europa*, Bulzoni, Roma, 1994.

Guillén, C., "Europa: ciencia e inocencia", *Múltiples moradas. Ensayo de literatura comparada*, Tusquets, Barcelona, 1998, págs. 368-426.

Moretti, F., "La letteratura europea", *Storia d'Europa*, P. Anderson et. al. (dirs.), Einaudi, Turín, 1993, vol. I, págs. 835-866.

Rotger, N., "A vueltas con la historia: sobre la idea de literatura europea", C. de laMota y G. Puigvert (eds.), *La investigación en Humanidades*, Biblioteca Nueva, Madrid, 2009, págs. 183-198.

Steiner, G., *La idea de Europa*, Siruela, Madrid, 2005.

Sinopoli, F., *Il mito della letteratura europea*, Meltemi, Roma, 1999.

TEORIA I HISTÒRIA DE LA NOVEL·LA

Auerbach, Erich, *Mimesis: la representación de la realidad en la literatura occidental*, Fondo de Cultura Económica, México, 2011.

Bajtín, Mijail, *Teoría y estética de la novela*, Taurus, Madrid, 1991.

Chartier, Pierre, *Introduction aux grandes théories du roman*, Nathan, París, 2000.

Cohen, Margaret -Carolyn Denver, eds., *The Literary Channel: The Inter-National Invention of the Novel*, Princeton University Press, Princeton, N.J., 2002.

DeJean, Joan, *Tender Geographies. Women and the Origins of the Novel in France*, Columbia University Press, Nueva York, 1991.

Esmein, Camille, *L'essor du roman: discours théorique et constitution d'un genre littéraire au xviie siècle*, Champion, París, 2008.

Frye, Northrop, *Anatomy of Criticism*, Princeton University Press, Princeton, 2000.

Lukács, Georg, *Teoría de la novela*, Ediciones Godot, Buenos Aires, 2010.

Mander, Jenny, ed., *Remapping the rise of the European novel*, Voltaire Foundation, Oxford, 2007.

McKeon, Michael, *Theory of the Novel. A Historical Approach*, The Johns Hopkins University Press, Baltimore, 2000.

Moretti, Franco, ed., *The Novel*, Princeton University Press, Princeton-Oxford, 2006, 2 vols.

Pavel, Thomas, *Representar la existencia. El pensamiento de la novela*, Crítica, Barcelona, 2005.

Robert, Marthe, *Novela de los orígenes y orígenes de la novela*, Taurus, Madrid, 1973.

Ryan, Judith, *The Novel After Theory*, Columbia University Press, Nueva York, 2012.

Sullà, Enric, ed., *Teoría de la novela: antología de textos del siglo XX*, Crítica, Barcelona, 2001.

Watt, Ian, *The Rise of the Novel. Studies in Defoe, Richardson and Fielding*, University of California Press, Berkeley, 2001.

Williams, Ioan, *The Idea of the Novel in Europe, 1600-1800*, New York University Press, Nueva York, 1979.